

Uued ja vanad kombes

Oktoobri lõpp on pime ja sünge aeg, mil jõulud veel kaugel, kevadest rääkimata. Pühadki sel ajal tontlikud. Võtame või mardipäeva, mis tähendab ju tegelikult marduste ringihulkumise aega. Samasse punkti läheb ka Ameerika-pärane *halloween*, mida peetakse 31. oktoobril.

Huvitav on teada, et tegelikult polegi *halloween* tulnud Uuest Maailmast, vaid hoopis Iirimaalt. Ameerikast on pärit ainult kõrvitsalaternad, Iiri- ja Šotimaal õõnestati need kaalikast.

Nõnda ei ole vahel kõlavad etteheited Ameerika pühade ülevõtmisest päris täpsed. Ise leian, et need pole ka mõistlikud, sest egas mardi- ja kadripäev kuhuigi kao, kui ka näiteks *halloween*ilaternaid meisterdada. Praegusel pimedal ajal kulub ära iga võimalus veidi lustida, tuua valgust majja või õuele.

Ehk väärub meenutamist veel üks püha, mida peeti oktoobri lõpus eelmise iseseisvuse ajal – kliistri-püha. Sel päeval topiti-kleebiti talveks valmistudes kinni kõik aknapraod. Moodsate pakettakende omanikel hakkaks sel päeval kindlasti igav, aga teistel on küll viimane aeg aknad toppida. Ja miks mitte teha sellest tüütuvõitu tööst üks mõnus pidupäev.

VIVIKA VESKI

LUGEJA KÜSIB

REPRO

Tõbi kurgivartel

Sel suvel juhtus kurkidega midagi säärast, mida varem pole olnud. Nimelt lõhenesid kilekasvumajas mitmel taimel varred ja lõhedest immit-ses valget vedelikku. Mõned taimed hävisid täielikult ning nende vars oli maapinna lähedalt pehmenenud. Kas on jälle mingi uus haigus ja mis selle vastu aitaks?

Vastab
VÄINO PALLUM

Tõenäoliselt on tegemist meil suhteliselt harva esineva kõrvitsaliste haigussega – kurgi-askohütoosiga. Seda tekitab seen *Didymella bryoniae* (*Ascochyta cucumis*). Haigestuvad peamiselt ebasoodsatest kasvuoludest nõrgestatud taimed. Patogeen tungib taimelõikehaavade kaudu. Algul tekivad külgvõrsete ja lehtede tüügastel või varre alumisel osal valkjashallid kuivad laigud. Peagi hakkavad need lõhenema ning lõhed eritavad piimjat, hiljem pruunistuvat vedelikku. Varre juhtkimpe rikkuvate sügavate lõhede korral võib taim hävida.

Kui askohütoos tabab juurelähedast varreosa, hävib taim kindlasti. See toimub mulla liigniiskuse korral. Varrealus muutub kummitaoliseks ja kattub tihedalt mustade pükniididega – seene punktikujuliste algeostega.

Kurgitaimede hukku kiirendavad juuremädanikke tekitavate seente kaasumine. Need on *Fusarium*, *Rhizoctonia* ja *Whetzelinia*.

Kurgi viljadel avaldub askohütoos kahel kujul. Esimesel juhul muutub kurk õiepoolsest otsast klaasjaks – näib nagu keedetud ja kuivab pisut kokku, kuid on kõva. Teisel juhul on viljadel

2–5 mm läbimõõduga kuivad, sügavale tungivad haavandid, mis hiljem kattuvad mustade pükniididega.

Mõnikord, siiski harva, võib askohütoos tabada vaid kurgilehti. Viljakandeperioodi algul ilmuvad lehtedele väga suured ($\frac{1}{3}$ – $\frac{1}{2}$ lehepinnast) teravapiirilised klorootilised laigud, mis algavad lehelaba äärest. Kollakaspunased laigud muutuvad hiljem valkjaks ning kattuvad pükniididega. Selle haigusvormi korral levib nakkus kasvhoones kiiresti, eriti just kilemajas.

Askohütoosi arengut soodustab taimede tihe seis ja väga suur õhuniiskus, madal õhutemperatuur (16–20°) ning selle järsk langus öösel, sage kastmine, lämmastiku liig ja kaaliumivaegus.

Kui järgmine kord midagi taolist juhtub, lõigake kahjustatud koht varrelt välja ning määrige haava kriidipulbrist ja Bravo 500SC segust valmistatud pastaga. Vähem mõju avaldab söetolmuga tupsutamine või pintseldamine kaaliumpermanganaadi lahusega (0,5–1 g l liitri vee kohta).

Nakkuse ilmnemisel kastke taimi hommikutundidel, vältides seejuures vee sattumist juurekaelale. Kõrvaldage-hävitage esimesed haigestunud lehed võimalikult ruttu. Koristage ja hävitage taimejätmed ning desinfitseerige kasvahoone saagikoristuse lõpul, pritsides Bravo 500 SC-ga (80–100 ml/10 l).

Aiainventari – külvikaste, tööriistu, taarat – saate desinfitseerida ka, leotades neid üks kuni kaks tundi kaaliumpermanganaadi lahuses (1 g/10 l).